

BITLİS EREN ÜNİVERSİTESİ
İSLAMİ İLİMLER FAKÜLTESİ YAYINLARI

BİDER

BITLİS
İSLAMİYAT DERGİSİ

2019
BAHAR
CİLT: 1
SAYI: 1

Grafik Tasarım: Cumali GÜZELKAYA

BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ İSLAMİ İLİMLER FAKÜLTESİ YAYINLARI

BİTLİS İSLAMİYAT DERGİSİ
(BİDER)

JOURNAL OF BİTLİS İSLAMİYAT

مجلة بدليس للإسلاميات

Yıl: 2019 – Cilt: 1 – Sayı: 1 Haziran/Bahar Dönemi BİTLİS

BİTLİS İSLAMİYAT DERGİSİ (BİDER)

The Journal of Bitlis İslamiyat

مجلة بدليس للإسلاميات

Altı ayda bir yayımlanan ulusal hakemli bir dergidir

Yayıncı / Publisher

Bitlis Eren Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi

Bitlis, Türkiye

Sahibi / Owner

Bitlis Eren Üniversitesi Adına Rektör

Prof. Dr. Erdal Necip YARDIM

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Responsible Manager

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ALTIN

Editör / Managing Editor

Dr. Öğr. Üyesi İbrahim BARCA

Editör Yardımcıları / Associate Editors

Dr. İsmail EKİNCİ

Arş. Gör. Elif ŞENOL

Arş. Gör. Mehmet Sabır ŞAYBAK

Arş. Gör. Yunus AKYÜZ

Posta Adresi: Bitlis Eren Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi, Rahva Yerleşkesi Beş Minare Mahallesi Ahmet Eren Bulvarı 13000 Merkez/BİTLİS

Telefon: 90 (434) 222 00 45

E-posta Adresi: bider@beu.edu.tr

Yayın Kurulu / Editör Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Adnan DEMİRCAN	(İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Hasan ÇİÇEK	(Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi)
Prof. Dr. Müfit Selim SARUHAN	(Ankara Üniversitesi)
Doç. Dr. Mehmet YOLCU	(Bitlis Eren Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Adem ARSLAN	(Harran Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet ÖZDEMİR	(Bitlis Eren Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Cengiz KANIK	(Siirt Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Hekim TAY	(Bitlis Eren Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Mansur TEYFUR	(Bitlis Eren Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ALTIN	(Bitlis Eren Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Musa TURŞAK	(Bitlis Eren Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Ramazan TARİK	(Bitlis Eren Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Şükrü AYRAN	(Bitlis Eren Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Zeki AKTAŞ	(Bitlis Eren Üniversitesi)
Dr. İsmail EKİNCİ	(Bitlis Eren Üniversitesi)

Danışma Kurulu / Advisory Board

Prof. Dr. Abdurrahman ACAR	(Dicle Üniversitesi İslam Tarihi)
Prof. Dr. Abdülhamit BİRİŞİK	(Marmara Üniversitesi Tefsir)
Prof. Dr. Abdürrezzak MARZUK	(Fas Mağrib Merakiş Kadı İyaz Üniversitesi)
Prof. Dr. Adnan DEMİRCAN	(İstanbul Üniversitesi İslam Tarihi)
Prof. Dr. Ali BAKKAL	(Akdeniz Üniversitesi Fıkıh)
Prof. Dr. Cemalettin ERDEMCİ	(Siirt Üniversitesi Kelam)
Prof. Dr. Edip ÇAĞMAR	(Dicle Üniversitesi Arap Dili ve Belağatı)
Prof. Dr. Enbiya YILDIRIM	(Ankara Üniversitesi Hadis)
Prof. Dr. Hasan ÇİÇEK	(Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Felsefe Tarihi)
Prof. Dr. Hasan ONAT	(Ankara Üniversitesi İslâm Mez. Tarihi)
Prof. Dr. Hikmet AKDEMİR	(Hitit Üniversitesi Tefsir)
Prof. Dr. Hüseyin PEKER	(19 Mayıs Üniversitesi Din Psikolojisi)
Prof. Dr. İbrahim COŞKUN	(Necmettin Erbakan Üniversitesi Kelam)
Prof. Dr. Kasım ŞULUL	(Harran Üniversitesi İslam Tarihi)
Prof. Dr. Mehmet AZİMLİ	(Hitit Üniversitesi İslam Tarihi)
Prof. Dr. Mehmet Salih ARI	(Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İslam Tarihi)
Prof. Dr. Murat AKGÜNDÜZ	(Harran Üniversitesi İslam Tarihi)
Prof. Dr. Metin BOZAN	(Dicle Üniversitesi Mezhepler Tarihi)
Prof. Dr. Musa Kazım YILMAZ	(Harran Üniversitesi Tefsir)
Prof. Dr. Müfit Selim SARUHAN	(Ankara Üniversitesi İslâm Felsefesi)
Prof. Dr. Ramazan ALTINTAŞ	(Necmettin Erbakan Üniversitesi Kelâm)
Prof. Dr. Sahip BEROJE	(Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İslam Hukuku)
Prof. Dr. Şaban ÖZ	(Sütçü İmam Üniversitesi İslam Tarihi)
Prof. Dr. Yusuf Ziya KESKİN	(Harran Üniversitesi Hadis)
Doç. Dr. Abdullah ÜNALAN	(Siirt Üniversitesi Hadis)
Doç. Dr. Ebubekir SİFİL	(Yalova Üniversitesi Hadis)
Doç. Dr. Mustafa ÖZKAN	(Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İslam Tarihi)
Dr. Ali es-SÜVEYHİRİ	(Suudi Arabistan Mekke Eğitim Bak.)
Dr. Hadi EKBERZADE	(Al-Mustafa Üniversitesi Fars Dili ve Edebiyatı)

Sayı Hakemleri

Prof. Dr. Kasım ŞULUL	(Harran Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Edip YILMAZ	(Bitlis Eren Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Hasan TAŞKIRAN	(Bitlis Eren Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Hatice Özdil	(Bitlis Eren Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ALTIN	(Bitlis Eren Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Macit SEVGİLİ	(Siirt Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Saki ÇAKIR	(Siirt Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Ramazan TARİK	(Bitlis Eren Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Şükrü AYRAN	(Bitlis Eren Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Zeki AKTAŞ	(Bitlis Eren Üniversitesi)
Dr. İsmail EKİNCİ	(Bitlis Eren Üniversitesi)

BİTLİS İSLAMİYAT DERGİSİ (BİDER)
Araştırma Makaleleri / Research Articles

Elif YALÇIN

MESNEVÎ'YE GÖRE İNSÂN-I KÂMİLİN KALBÎ VASIFLARI

EMOTIONAL CHARACTERISTICS OF VIRTUOUS MAN ACCORDING TO MASNAVÎ

1-23

Abdullah ÜNALAN

HZ. MUAVİYE

HZ. MUAWİYAH

24-34

Mansur TEYFUR

KUR'AN'DA AİLE BİREYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLER

RELATIONS BETWEEN FAMILY INDIVIDUALS IN THE QURAN

35-44

Çetin KASKA

SA'DÎ-İ ŞİRÂZÎ'NİN MERSİYELERİ

ELEGIES OF SA'DÎ-İ ŞİRÂZÎ

45-54

İsmail EKİNCİ

ABDULGANÎ b. İSMAİL en-NABLUSÎ'NİN DİVÂNU'L-HAKÂİK ve MECMÛ'U'R-REKÂİK

İSİMLİ ESERİNDE EDEBÎ SANATLAR

LITERARY DEVICES IN ABDULGANÎ B. İSMAİL EN-NABLUSÎ'S DİVANU'L-HAKAİK AND MECMU'U'R-REKAİK

55-72

Tercüme Makaleler / Translated Articles

Ramazan TARİK

Emily Hawley, "Sunni and Shia Islam: Historical Context to Modern Conflict / Sünni Ve Şii İslam: Modern Çatışmanın Tarihsel Bağlamı. http://wanainstitute.org/sites/default/files/fact_sheets/Sunni-Shia.pdf. (Erişim Tarihi: 11.04.2019)

73-76

Kitap İncelemesi / Book Review

İsmail EKİNCİ

Abdulganî b. İsmail en-Nablusî, thk. Muhammed Abdulhâlık ez-Zenâti, Divânu'l-Hakâik ve Mecmû'u'r-Rekâik, Dâru'l-Kutubi'l-İlmiyye, Beyrut, 2001, 648 sayfa.

77-83

Ramazan TARİK

Mehmet Ümit, Âdem Arıkan ve Osman Aydın, *Mezhepler Konusunda Bilinmesi Gereken 88 Soru*, (Editör: Mehmet Ümit), (Proje Koordinatörü: Prof. Dr. Adnan Demircan), Beyan Yayınları, 2019, İstanbul, (320 sayfa).

84-86

Sempozyum Değerlendirilmesi / Symposium Review

Mehmet YOLCU, İbrahim BARCA

İslâm Düşüncesinde Eleştiri Kültürü ve Tahammül Ahlâkı Sempozyumu, (Muş 26-28 Mayıs 2019).

84-89

EDİTÖRDEN

Bitlis Eren Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi olarak 21.06.2019 tarihinde Bitlis İslamiyat Dergisi (Bider) ile yayın hayatına adım atmış bulunmaktayız. Ülkemizde dergi yayıncılığının malum sıkıntıları ve zorlukları bir yana her yeni bir iş başlangıcında olduğu gibi bizler de bazı zorluk ve sıkıntılarla karşılaştık. Ancak başta Sayın Rektörümüz Prof. Dr. Erdal Necip Yardım Bey, Dekanımız Prof. Dr. Zeki Argunhan Bey olmak üzere üniversitemizin her seviyedeki çalışanlarının ve Bitlis halkının ilk sayı olmasına karşılık henüz hazırlık aşamasında bile dergimizin yayımlanmasına yönelik sundukları katkı ve göstermiş oldukları teveccüh tüm bu meşakkatlerin yerine bizde sevinç, kıvanç ve gurur meydana getirmiştir.

Bu ilk sayımızda Elif Yalçın Hanım “Mesnevî’ye Göre İnsân-ı Kâmilin Kalbî Vasıfları”; Abdullah Ünalın “Hz. Muaviye”; Mansur Teyfur “Kur’an’da Aile Bireyleri Arasındaki İlişkiler”; Çetin Kaska “Sa’dî-i Şîrâzî’nin Mersiyeleri”; İsmail Ekinci “Abdulganî b. İsmail en-Nablusî’nin Divânu’l-Hakâik ve Mecmû’u’r-Rekâik İsimli Eserinde Edebi Sanatlar” adlı değerli makaleleri ile yer almış ve bizleri bu ilk sayımızda yalnız bırakmamışlardır. Ayrıca Ramazan Tarik Emily Hawley’in “Sunni and Shia Islam: Historical Context to Modern Conflict adlı makalenin (Sünni ve Şii İslam: Modern Çatışmanın Tarihsel Bağlamı) Türkçe çevirisini, “Mezhepler Konusunda Bilinmesi Gereken 88 Soru” adlı eserin tanıtım yazısını, yine İsmail Ekinci “Divânu’l-Hakâik ve Mecmû’u’r-Rekâik” adlı eserin tanıtım yazısını ve Mehmet Yolcu ise Muş ilimizde düzenlenen “İslâm Düşüncesinde Eleştiri Kültürü ve Tahammül Ahlâkı Sempozyumu” değerlendirme yazısını dergimiz ile paylaşmıştır. Değerli ilmi makale ve çalışmaları için bizim dergimizi seçen tüm akademisyen hocalarıma teşekkürü bir borç bilirim. Yeri gelmişken ülkemizdeki tüm ilim camiasına çağrıda bulunup kıymetli ilmi çalışmalarını bizim dergimize göndermelerini temenni ettiğimizi de belirtmiş olalım.

Dergimizin bu sayısında hakemlik yapan; dergimizin danışman, hakem ve editör kurullarında yer almayı kabul edip bizi onure eden ülkemizdeki ve ülkemiz dışındaki tüm Hocalarıma; benimle beraber dergiye hizmet eden ve farklı şekillerde katkı sunan değerli editör yardımcılara da teşekkürlerimi sunduktan sonra siz değerli ilim erbabını derginin ilk sayısı ile baş başa bırakıyorum. Bize yönelik yapacağınız tüm eleştiri ve önerilerinizi hassasiyetle değerlendirip size minnettar olacağımızı şimdiden deklare etmiş olalım.

İbrahim BARCA